

ZSELICKI JÓZSEF

**AZ ISMERETLEN
KATONA...**

Régi és új válogatott versek

ZSELICKI József

(Kisgejőc, 1949. feb. 27.): költő, nyugalmazott pedagógus.)

A helybeli iskolában, majd az ungvári magyar Középiskolában tanult. 1967-től a *Kárpátaljai Ifjúság* munkatársa. Alapító tagja és elnöke volt az 1967 novembere és 1972 februárja között működő ungvári Forrás Ifjúsági Irodalmi Stúdiónak.

Részt vállalt a Kovács Vilmos és Fodó Sándor által elindított kárpátaljai magyar polgárjogi mozgalomban.

Az Ungvári Állami Egyetem magyar nyelv és irodalom szakán szerzett diplomát 1973-ban. Kezdetben Dercenben, nyugdíjbavonulásáig a Nagygejőci Általános Iskolában tanított.

1988-ban egyik alapító tagja volt a József Attila Alkotóközösségnek, a KMKSZ-nek, majd három éven keresztül a KMKSZ ungvári járási szervezetének elnöke, illetve választmányi tagja.

Verseiből válogatást közölnek a magyarországi és a kárpátaljai kiadványok és antológiák. Eddig két verseskötete jelent meg. Tucatnyi versét Ivaskovics József zenésítette meg. Az *Együtt* című folyóirat szerzői köréhez tartozik. Kisgejőcön él.

Elismerései: Magyar Művészetért Díj Kuratóriuma és a Herendi Porcelángyár Manufaktúra díja (2002), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága díszoklevele (2019).

Művei: *Rokonom, csillag.* Versek. S. Benedek András előszavával. Illusztrálta: Tóth Lajos. Kárpátaljai Magyar Könyvek 31. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 1994. 88. old., *Hír.* Versek. Illusztráció: Tóth Lajos. Kárpátaljai Magyar Könyvek 156. Intermix Kiadó, Ungvár-Budapest, 2007. 72. old.

D. Gy.

Zselicki József

AZ ISMERETLEN KATONA...

Régi és új válogatott versek

Kárpátaljai Magyar Könyvek
290.

Sorozatszerkesztő és felelős kiadó:
Dupka György

Megjelentetését támogatta
a Nemzeti Kulturális Alap

© Zselicki József
© Intermix Kiadó

Illusztrációk: **Matl Péter**

Felelős szerkesztő: **Lőrincz P. Gabriella**
Fedélterv, műszaki szerkesztő: **Dupka Zsolt**

A könyv elektronikus változata:
www.kmmi.org.ua (Adattár, könyvek)
Készült a Shark magánvállalkozásban

ISBN 978-615-5757-23-5
ISSN 1022-0283

Zselicki József

AZ ISMERETLEN KATONA...

Régi és új válogatott versek

INTERMIX KIADÓ

Ungvár – Budapest

2020

Zselicki József arca

Ha ránéz az Olvasó valahol a költő képére, kemény és elszánt arcot lát. Akár sötét, akár fehér haj és szakáll keretezi.

Ilyen arcaink és képeink mindnyájunknak vannak. Az egyikben az ifjúság színes mezején virítunk, a másikon, ha életünk szerencsésen úgy alakította, bölcs arcunkat hagyjuk utódainkra.

A költő arca azonban valamiben mégis különbözik a többiekétől. Nem lázas tekintetében, vagy akár valamilyen más feltűnő jelben. Inkább talán egy sugárzó szilárd lelki eltökéltségben, amelyről azonnal látszik, hogy nem megingatható.

Erre az eltökéltségre ma is nagy szüksége van Zselicki Józsefnek. Pályájának kezdetekor, a múlt század hatvanas-hetvenes éveinek fordulóján még inkább. Ahogy a „rajban fölrepülni” kívánó magyarországi Kilencek, kikezdve a pártállam irodalompolitikai monopóliumát, úgy a saját útjukat kereső kárpátaljai Forrás tagok is hasonló kísérletbe fogtak. Azzal a nehezékkel, hogy nekik az ideológiai terror mellett viselniük kellett a kisebbségi sors számos terhét is. Zselicki ebben a rajban a legtehetségesebbek közé tartozott. Versei merész és a korban szokatlan képi erőt sugároznak. Hitet a költészetben és önmagában, hitet abban, hogy magyar közössége érdekében képes hasznos munkára. Hiszi, hogy: „nem vagyok kisebb semmi csodánál.”

Erre a hitre nagy szüksége is volt. A költői csoportosulásnak nehéz próbákat kellett kiállnia. A publikálás lehetőségének hosszú esztendőkre szóló teljes megszűnése, a partvonalon kívüliség helyzete, s így értelemszerűen az objektív kritika hiánya is. A folytatást az idők enyhültével ki-kí a maga habitusa és lehetőségei szerint oldotta meg. A kikényszerített áttelepülés, a megélhetésért vállalt dekoratőri munka, és más, a költészettől hatalmas távolságokban lévő tevékenységek közbeiktatásával.

Zselicki József végig a tanári pályán maradt, Dercenben és Nagygyőcön tanított. A versírással sohasem hagyott fel, erről mostani kö-

tete is tanúskodik. Az is árulkodó azonban, hogy a hetvenedik évébe lépő költőnek csupán ez a harmadik kötet.

Ez a szám arról tanúskodik, az elnyomás minden eszközével rendelkező hatalom hogyan tud derékba törni egy üstökösként induló költői pályát.

De arról is, hogy a buta, szellemileg korlátolt hatalomnak sohasem lehet igaza a költészettel vívott egyenlőtlen és reménytelen szellemi harcában.

Aki figyelmesen nézegeti a költő arcát, fürkészi a tekintetét, s talán személyesen is ismeri, hamar rájön, hogy a keménység és az elszántság mögött a szemeiben szüntelenül ott csillog egy nehezen meghatározható derű. Az a fajta életigenlés, amely minden ésszerűséget meghazudtolva nehezen múlik. Hiába a közösség elnyomása, hiába a személyére szabott elhallgattatás. Vagy el sem múlik, mert ez a Költő felnevelő és kibocsájtó közege jobbik részének a mindennapok küzdelmeiben is megmutatkozó életelve.

Lehet tehát a szívósság és konokság esztétikai értelemben is meghatározója egy költői pályájának? Zselicki József életútja ezt bizonyítja.

Versei főként a múlt század hetvenes évei kisebbségi harcainak a le nyomatai. Nélkülük kevesebb lenne a tudásunk akkori küzdelmeinkről, szegényebbek lennénk.

Őrizzük gondosan a tudást, nagy szükségünk van rá ma is.

Tóth István

URAM

Uram és Teremtőm
nem tudom
végmondani a Miatyánkot...

megtértem

de lelkem pogány
nem tudok
megbocsájtani
az ellenünk vétkezőknek

TENGERIDÓ

Az ismeretlen katona sírjánál

Kimért vonalak.
Öt világrész egy márványoszlopon,

Mint mindenki,
ő is ismeretlen.

Nem tudom én sem,
hol születtem:
otthon-e vagy idegenben,
csak érzem magamban
a régi kölyköt,
kinek
fekete kenyér helyett
beteg korok
alamizsnája
hull a tenyerébe.

Öt világrész márványlapjaként
feszül az arcom.
Itt is nyugszik egy ismeretlen.
A reflektorkeresztűzű
estében
az öröktűz
felbomlik fantáziára;

megidézek
minden idegent,
megkérdem,
hogyan egyedül járva
kiszáradt torokkal

a sivatagban
mennyit kérne
az özönvízből?...

Ismeretlenek.
A világ felbomlik világokra:
Ismerősök.
Az Ember nevét
tetováltatták homlokukra.

S belőlük szökik el
az ismeretlen Ének,
mely megváltásról mer szólani,
és öröktűz szalagját
lobbantja lángra,
még ott is, hol a három színből
hiányzik kettő.

Öt világrész márványlapjaként
feszül az arcom.
Itt is nyugszik egy ismeretlen,
aki tudja,
hogyan meghalni már késő.

Volt úgy...

Volt úgy,
hogy fénytelen szemű éjszakákon
kikezdte kölyökszívemet
reszelős csőrével a Félsh.
Összerezzenetem,
ha álmos szélben
himbálózni láttam
a kertvégi napraforgót.
Sokáig néztem az ámokfutó nappalok után,
mert reszkettem
az álmok pirosvigyorú ördögeit.

Volt úgy,
hogy megmart a Kétely:
az Ész labirintusából
az Űrbe röppenő rakéta
mit ér,
ha gondjainkból,
s abból, ami fáj,
nem visz magával a Semminek
legalább egy világravalót...

Ilyenkor álmomban
meztelenül
szégyenoszlophoz kötöttek,
és az ólom,
mely gyáva kétkedve létezni,
a puskacsőből a fejembe menekült,
hogy a megalvadt vérben
megnyugodjon.

Aztán mocsárba dobtak.
A lápon piros liliomok nyíltak.

A féléstől
megdadogósodott Gondolat
végigsántikált bennem.
Rámosolyogtam,
de nem mertem mondani:
Jó reggelt, Gondolat.

Volt úgy...

Hogyne volnék...

Hogyne volnék már adósa,
hisz amit adott, mind visszavette;
virágot is lopott tőlem
tegnap este.

Csonkig csókolta két kezem,
vasba csak lelkem verette;
első asszony utáni percem
elszerette.

Gyémántot csiszoltam szürkületkor,
s a szivárványt a hátamra verte;
nótámat, jaj, a Marseillaise-t
énekelte...

a hang

a hang vagyok
visszhangnak
senki se küldhet

állok áldott
dombjaimon
velem
csak
a pacsirta
feleselhet

szabadság

mikor a szabadság ásít
és gyáva
sündörgő hatalmak
farkához bújik

sántít a szó ideje

bigott nótások
piaci
ordibárek
vonítják
a csöndet
nyögessék
mással nyögni
a nyöghetőt

ki fejet nem emel
az szolga marad

vajúdik a hajnal
a szél kifújta a szám

Ima

kinek
    ha halni
muszáj
rokona
    már
    nincsen
hiába rí gyászos sereg

harangok
    ércei
    ha
menybe is
    emelnék
azt se tudja
hogy volt
    élete
egyetlen
várúr várja
a KUKAC

legalább
az élő élet
    pondróitól
ments meg uram minket

Ezen a napon

Mély a gödör, nehéz a csönd,
a fű letört, vagy porba fúlt.
Díszlövés se kell.

Sírás nyomorog a fogak közt.
A temető pihenni tér.
Ezen a napon nem ölték meg senkit.

Mert mikor a meszelő
először takarta a repeszek nyomát,
már tavasz volt:
friss-fehér mosolyú házak
hirdették a békét.

POGÁNY

Kik tehetik a sorsot sorssá,
Álmod bájolni idejük jár,
Félni mért tanítod őket?

Én térdre nem rogyok.
Halál lett és volt.
Kevés.

Imává kurtul a jog.

Úzd papjaid prédikálni:

Segíts magadon.

ANTAL

Antal
te szent
állj élém
nézz rám
hitemet vesztettem el
menj
ásd elő
ha nem
az Óperenciás partjára megyek
sós vízbe
lógatom lábam
és
az összetartó magyarokról
prédikálok
a
halaknak

2004. december 5.

jön

zászlaját bontja
a rügy
március jön
talpra készül az élet
havak után
napra kell várni
ekét fényezni
készülnek a földek
magra várnak
csírák majd
hitek hajtanak
feszít a kikerics
tőzikenk szelíden bólint
de
várom hogy
majd
orgonák jázminok
illata bólintson
virágozzanak
kőények
meggyek
cseresznyefák

az élet legtetején
szívből jött szavunkkal
a szabadság lobogója lengjen

piros, fehér, zöld

*és akkor
a nap a földre száll*

piros
a tűz csodája
sárgában
senyved

felnéz a napba
a pici parázs
látok
fent kékeket

a lenti tóban
zöldebb
az ég

a pipacsra
rászólt a hajnal
*

vándoroltak a fellegek

fehér
ha a hegyekre
pattannak
az akaratok
hiába csámcsog
a jámbor idő

s fűszál
kínálja magát

nyalintó nyelvre
barom bömbölhet
jászla előtt

az egek
az egek
a kék az enyém
zöldet lép
a rét
talpam alatt

*

az eső gyepre hull
zöld
itt
ennél az ivókútnál
törte nyakát
a tatár

lova se volt
ivott a muszka
erdőnkre bömbölt
tankja csöve
hegyet is látott
visszanézett

pázsitra lépnék
de
szántani kell

farsang

farsangba
szívem ha táncol
csudákat
látni
majd fogok én
hitem ha hőköl
a bamba időben
szívem majd táncol
farsangolok
nótám
ha labancok
csapni akarnák
agyon
kurucul füttyölök
ezt a pacsirta
réges de régen
megmondta már

VERECKE

igéző szép időkkal
szeress meg
minket urunk

eljönnék őseink
elmondják
minden idők titkát

szoknyád
nyakadba csapja a szél

a szó

a tiszta szó erejében hiszek

százszor
pontosabban
szívbetalál
mint a puskagolyó

tüzek tüzén
poklok poklát
jártam
itt állok a béke sarkán
banditák
nem csak banditákra lőnek
hitetlen hitek pokla
elszabadult

miért
kinek miért
kié a mi
mi a kié

vadak elve

enyém
enyém

hol az enyém

hol az a szó

kezüket...

kezüket nyújtották
felém
gyilkosai
Vágynak
Szerelemnek

a Soha
tenyeremben van

fattyúország
fattyúlelkei
ne érjenek hozzám

itt

kézcsoksom
nincs
üvölthet rám
a vadúr

itt vagyok

lenni jöttem

se könyörögni
se félre állni
nem tudok

nem én voltam
nem én vagyok
a pütkösdi király

Utak

Utak futnak, szaladnak,
Messzire tüzek lobognak,
Magam itt hiszem magamnak.

Bukok nap mögül fény felé,
Vérsértő tüzek mezején,
Idétlen idők idején.

Bízom az égre csillagát,
Gyermekre anyja mosolyát,
Emberre hitét, igazát.

H Í R

HÍR
ha lennék
a szó közepén
mondanám
jól van
anyám apám
a csönd szögletében
üldögél
nagyanyám nagyapám

HÍR
ha lennék
a szó legközepén
mondanám ki
van szerelmem
tüze az egekre ver

HÍR
ha lennék
a szó legeslegközepén
mondanám el
fiakat szült
a legszebb drága

HÍR
ha lennék
a szó legközepén
mondanám

l

e

g

e

s

l

e

g

t

e

l

e

n

l

e

g

l

e

g

ü

l

hegyek tövében
rónák ölében
tisza vízre leltem
tűzet csiholtam
VAN HAZÁM

tengeridő

hova kúsznak nyúlnak az árnyak
haptákba fellegek állnak
habok zöld szele mért remeg

a mólón túl vihar feszeng
míg a hajnal
harmatba szédül
ebbe a zöld is belekékül

vihar

átrágta magát a hegyeken
nyakakat harap
vonít a vámpír
tarolt oldalakon
sikít a szél

szelíd lesz majd az
majd szelíd
csak szellő
hárfák irigylik
fenyveseit

Nagyszombat

Nagyszombat van.
Halott a Megváltó.
A Hozsanna elszállt.
Sziklával zárt
a titok.

Rajtam a hazátlanság
néma harangja.

Holnap majd
az Ige
fennhangon csendül.

akarom

ez
csak
hat
én
a hetet
akarom

mikor a fény elbitangol
a színek húrjai
megfeszülnek
még csak rapszódia
sem emelkedhet
csurommá ázik itt az élet
de
kibírom
mert ez
csak egy
a hattól a hétig

a jegek felett
törvényt ülök
nehogy nehogy
új fagy marjon
forró álmod
vitt el a tegnap
jó tüzeket
hoz a holnap
tisztá vizet
a kispatak

Rokonom, csillag...

Rokonom, csillag,
édes rokon,
a kimondhatatlan
nem fér a számban,
el kell mondjam,
itt lakom,
itt,
a lehulló egek
alján.

Kiebrudaltak az álmok,
hazátlan ágyamban hálók.

Itt csöndek járnak,
néma csendek,
parancsolják,
ne köszönjek
a szeleknek.

Rokonom,
hinni kéne,
hogy a rongy csillagnak
le kell hullni,
mert istenember
nem vigyázza tenyerén.

Most az jár erre,
képe szesztől veres;
mindenéből jeget hullat;
idejönni isten se mer.

Itt
a Valakik a Senkik,
hazudni tanít az alázat...
Hát áruld el nekem,
a büntudat
lehet-e gőgös?

Itt
sírni, sírni, sírni,
nem is lehet –
egyetlen hazányi szó:
az ordítás.
Némán.

Ez csúnya panasz volt,
beszéljünk másról.

Tudod,
ki csak
ott tud lenni,
ahol van, és csak akkor,
az nem méltó tiszta szemedre...
Tenyeremben
itt az átok,
ki ahol van, az ott legyen,
és vigyázzon
a porszemre is...

Nézd,
mindent csak hótisztán
szabad szeretni:
innen kell elindulni

a tüzekbe messze,
messze,
messze.

Harmadnapra föltámadni...

Te,
az égi tüzekkel
meg kell beszélni,
hogy a szerelmet
csak a legtisztábbak várják
lágypirulással.

Mert tudod,
a csók: maga a lélek
– lelkünk a szánkban –.
A csók: ima.
A csók: a testek imája.

A csók csak ígéret –
ígéret gyönyörű egekre...
De gyöttrő kín
az ígéretek
hosszú földjét járni.
Reszketni attól,
hogy el se jön az ég.

Ja, még egy,
ne higgy
a legszebb hű szemű csillagnak.
Tévedhet más szemek egére,
elcsalhatják erdők, bokrok.

Rokonom,
ha baj van, csak szóljál.
Tudod, erre a kutyák
más nyelven harapnak.

No,
te csak ragyogj
minden havon,
rád valaki majd csak lenéz...
Egyre vigyázz csak,
ki ne felejts a didergésből.

Nekem hallgat a szám,
de azért fájok.

Köröttem haptákba
janicsárok...

Rokonom,
most már megbocsáss,
muszáj
kegyelmét kitérdepelni a napnak.

TEGNAPELŐTT

tegnapelőtt

tegnapelőttre
havat vártam
könnyűt
pelyhest
egy édes asszonyt
ki simít
tenyeremen olvad álma

nem ma
nem tegnap
tegnapelőtt

jégcsapok hegyén
dörömpöl a Hold

nyelvtan

szerelmes kezem völgyre találjon
bokorra
jó szó völgyére
gyönyörű csókra
számát számolni ne tudjam én

nagy ég
vagy és fogható

szívemben cipellek
eltépni nem merlek

te szép
biztos, hogy más fogok szeretni
az a más is te vagy

Mese

Kedvesem,
én is észrevétlenül
születtem,
mint a mese.

A Latorca, az Ung,
a Tisza
torkollott belém.
Idegen-szöttes-mezőkön
szép álmokba jártam
vadászni.

S a csodaszarvasról
mesélt nagyapám.

Ha elcsavarogtam,
s estére megtaláltak,
anyám azért
jóllakatott.
De a tündért
soha meg nem találtam.

És szememben mégis
mese virágzik,
színéről látszik,
hogy dalia leszek,
és segíték én is,
hogy hazatalálj.

Higgy bennem.
Mert észrevétlenül
születtem,
mint a mese,
hát nem vagyok kisebb
semmi csodánál.

szerelem szerelmes

szerelem szerelmes ritmusa ringass
gyűrűző hajnalon
parttalan időbe
halállal halva nem halunk
múló múlással
a csöndre feszítve
rengünk felajzott húrjainkon

Szerelem

Kinőttem én már a borból.
Régi szép kínom, dehogy is jajdít:
a másiktól szöktem, nem a csóktól.

Kis csalással nem untatok senkit.
Mosolyogj, sírj, vagy kenyeret szelj:
A jobbak közt is te vagy a szebbik.

Ölelj, ölelj,
Lássam meg kisfiam arcán:
Szép melledben
mily jóízű a tej...

...most...

a lány az jó
de csak
a szép
a szebbtől szebbek
bilincsenek

ez a világ
rosszul emészt

– Párizs gyomráról
nem beszélek –

húzza hát
a harangot
a Notre Dame-i toronyőr

Gyermekkor

Aranyos mezőben sétál egy leány.
Még kettőt alszom
és lesz nekem szép szeretőm!

Miért kén, hogy éppen én
szeresselek,
hétszeri szeretője másnak!

Mellém szegődtek rétek, illatok,
halálba szédült csillagok.

Tavaszi

gyűrött idő írott papír
az íráson a pecsét rejtve
hatalmát a hóvirágnak
inkább rovom márványégre

part

szemed a felkelő nap
csókunk a tenger
hol vagyok

miattad

ha nem te lennél
belédrúgnék
és az isten hármasege
elmehetne a semmibe

miattad hazudtam anyámnak
azt
hazudtam
hogy
nem szeretlek

ne viruljon

mikor kezded
nem indul felém
mert kihullott belőle
a simogatás

akkor
ne viruljon
se kék
se lila
se fekete csönd

ordítson hajnalt
a kakas

kezem se...

ha nem szeretsz
beledöglök
kihull isten is
az égből

megrugdosom az almafákat

eltaposom a hegyeket

kezem se moccan felszedni
egyetlen hulló csillagot

Átok

A szerelmet
nem lehet kitérdepelni...

nem foghat
rajta alázat...
...csak
a szemek tüzéből
lobban
az ölelés.

Ha

Ha csóкод virága szirma volna,
úgyis az én számára hullna.

Virág, vígság, ne hervadj el,
az én számon ne száradj el!

Véled hullok, vért lobogok,
csillagevő tűzbe fúlok.

ne legyen

ki ha úgy szeret
de így
szeret
hogy a hótönk szélén
is ragyog álom

ne legyen ágya
havaknak

gyönyörűm
meg ne fázzon

hol van

belémnéztél
szép szemeddel
indult felém
három őzi

jöttek istennők
vetni ágyam

hogy is tudnám
hol van
az égei tenger

ne

ki ne kezdjél
a szememmel
mert minden ruhád
lepusztul rólad

állhatsz előttem
tűzpucéron

ha vársz

ha vársz
akkor várj
de igen vigyázz
fel ne gyúljon ágyad

jövök

és vigyázzlak
gyertyagyújtástól
gyertyafűjásig
hózállingózástól
hózuhatagig
estfakadástól
hajnalcsattanásig

comedia

pojáca rikkancs időben
a bűvész
nyulak helyett
a gyárakból bűvködi
a semmit
az ehetetlent

szentül térdepli
templomok követ
az ateista
kofa
árulja tudományát
a professzor
petrezselymet

a költőt
hogyan szomjan ne fúlna
a szó
közhelyek bódíthatnák bambán

újjazdagék
háza előtt
– sej haj –
pusztulásig vigyorog
és tartja tenyerét
a nyomorúság

a pondrónak
kész röhej
a tragédia

reggel

de már reggel
korán reggel
rögtön reggel
indulj el
a bajokat orrbaverni

ha szeretsz
akkor szeress
    két szemeddel
    két kezeddél
    két gyöngybimbóddal
    két comboddal

kisujjaddal
lábujjaddal

ketten rettegjünk
    attól
hogy kitör a hajnal

NE SIMÍTS

NE FORDÍTSD
VISSZA ORCÁM

RÁM AZ EGEK
NEM HALLGATNAK
CSAK HA CSATTAN
A VILLÁM

Elmentél

Sokáig
Nem jöttél
Vissza

Hiába állsz
Elöttem
Nem vagy
ITT.

akkor ...

                  jujj
ha téged
                  itt kén hagyni
nem maradna
                  ég se erre

hóvirág se szerethetne

                  ha
                  de
akkor
isten se merje
gyertyáim elfűjni
nyomaidon

körbetáncol

mért csókoltál
ha nem szeretted

agyonpöröl
isten napja

félszerelmed
körbetáncol

csak

ki csókra készül
az elindul
hosszú
de hosszú útra

szerteszét
nem nézhet
EKKOR

készülhet mindenekre

nem segít rajta
csak
a simogatás

Fenyegető

Gyúlóban a mosolyod,
Nyíló csókid megkapom.
Vérrel játszó tüzedet –
Melengetsz a szíveden.

Hiszed vagy nem – ugyanaz,
Van már szépem: te vagy az.
Vidulóban a világ,
Hozzámsimulsz, jégvirág.

Téli dal

Tüzetet kérted
nem az álmom,
míg veled háltam
a hóhátan.

Rőt szavammal
perelt szemed,
gót orcájú
ikon fejed.

Mégy már, jössz még,
mit is bánom,
hógolyómat
tűzbe vágom.

tiszta szívből

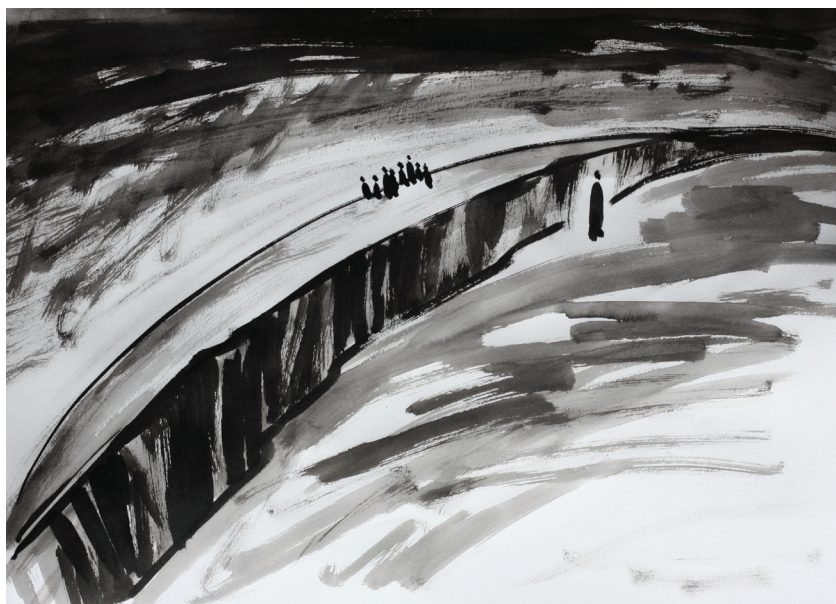
karácsonykor
kántáláskor
hópehely
pörrent felém

szikrázott szeme
szoknyája szállott

ragyogott
fázott
tenyeremre vágyott

...megcsókoltam...

másodnapra föltámadt
a dér

MEGINDULTAK FELÉM

Még most is...

Petro Szkunc barátomhoz

Péter,
ki a szentek
                    oldalához tértél
megtaláltad
                    a beengedőt

Felhőkön
                    túl vagy már

Valahol
                    jeges csend ragyog

Egyenleg nincs

Szent dühöd
Péter,
még most is érvényben van

Egy az egybe
a mocsok
az mocskot okád

Ukrajna legszebb kurvái
mossák
englisek, taljánok
mocskos tányérjait

A nép
éhen fagyni
nagyon utál

De, Péter, a nép
a nép
a maga ura

1989. március 15.

Ratkó Józsefnek

egyforma szó hazámban
csikordul ének számban

futónak bolond akad itt
uszítja népre népeit
léleknek ledőlt temploma
pattog dühödtek ostora
sikít, ordít a rög
december dömpere döng
hazára halott se lel
Petőfi eltűnt
nem felel

– hányféle egyházában
nyikorgó ragyorgó ágyban
felsejlő fényben vigyázzban
félő énekkel szánkban? –

(Kong az este...)

Kong az este, ver a hideg;
Átkiáltsz a hófúvason.
Tüzem mellett hegyet őrök.

Ostor csattog, karikásom!

Mondóka

Fényért nőttél bánatodban,
Rontást űző haragodban.

Rongyosodtál, toporogtál,
Mások előtt térdre rogytál.

Hurcolták halálra párod,
Elárult az árulásod.

Ördögszekér csörtet a lápon,
jajodra fogysz, édes lányom!

Vénségedre mi lesz veled,
Ki lesz az, aki eltemet?

Egy festő ismerősöm születésnapjára

Szembe jöttél
szétriasztva
ragyás-oltottmész-pofád vigyorával
az utca tócsáiban lubickoló
neonfény-ikreket.

Önarckép című mázolmányodat
rakosgattad a házak falára,
fákra, villanyoszlopokra,
hogy kellesd magad,
lássák:
aranyos vagy,
csak egy kis festék kell hozzá.

Barátomnak mondod magad.
UTOLSÓ TRÓGER VAGY.
Mestereidet,
kik a Jó színét keverték beléd,
lelked koncentrációs táborában kivégezted.
S kik ilyenné tettek,
naponta biztatnak,
hogy mondd:
„Esküszöm:
          letagadom eskümet!
Ha sírásók jönnek,
          letagadom, hogy meghaltam.
S ha tetteim jönnek számonkérni,
          letagadom, hogy megszülettem!”

Hát mondd!

De ha szembe jössz velem,
szétrisztva
ragyás-oltottmész-pofád vigyorával
az utca tócsáiban lubickoló
neonfény-ikreket
és tanítványaid pofonvágnak
– én kiröhöglek...

1967. november 6.

születésnapomra

kitagadom régi magam
a koronázatlan kölyökkirályt
kinek kincsei álmai voltak
tudott hinni
az volt aki akart
ki belehalt egy szerelembe
    s felébredtem kitakarózva
    a rendetlenség belémharapott
    fogam alatt megdermedt a tél
unottan csálnak meg az esték
legalább a nap legyen az égen
s nem az ágy alatt
hogyan higgyem újra
egyszer minden
    a helyére kerül

1969. II. 27.

Megindultak

Megindultak felém
a mélyek.

Megüzenték,
várnak.

Ha a szerelem elhagy,
megtalálnak.

Öregség

Halvánnyá halódó őszöm a siratóm.
Bordástestű lelkem, előtted töpörgök:
Így érni halálra szomorú vigalom –

Mennék görcsnek fára,
A vizekbe kőnek,
Tág ívű terekre márciusi szélnek,
S nyílni másnak is magam virágával...

Tavaszigérőnek,
Rádhagyom, rádhagyom
Árván maradt őszöm.
Hej, itt ez az őszöm
Szomorú vigalom.

ballada

szép szál legény fiam
árvalányhajfűben
fattyú fiat nemzett

beléd botlottam szél
merre van a malom
őrlené szégyenem
őrlené bánatom

fattyak fattya lesz az
szavam se érti
szemem se látja

hited elbitangolt
országolt a véred
anyádat feledd el
szél szárnyára lépett

Sírfelirat

K Ü L Ö N Ö S;.....?

Nem történt.....

.....semmi.....

.....csak

Á L M A I

karamboloztak

lehetőségeivel.....

Már megint...

Zékány Imre emlékére

Már megint mintha
bitangok átka fogna...

Hát kihullott
a nyelv a szádból.
Ki űz csűfot
e csűf világból?

Rondulhat tovább
itt a ronda,
ki szívesen
ment volna torodra?

Már nem hajt tatár.

Ülj a világ ormainál:

Röhögdi ki
azt, ki bamba,
lelkét is festi,
és iromba...

Beléd már nem rúghat senki...
Őseinket
fel kell keresni!

barátom halálára

ismerte az elmúlás törvényét

mert beleszületett az örületbe
világvárosok csavargója lett
most már
be akarta rácsolni az eget
s a földhöz lapulva
elégni
mint őszi lombhullás után
a szemétkupac

nem tudott örülni a csóknak
öt deci részegséggel
csak a tévé-figurák testvére
mert lenni

valamikor
kiröhögték szavaiért
a szerelmet
csak törött szalmaszálon szívta

valamikor
az érzések
ötödik féltekéjén is
tüzet akart rakni

valamikor

Tóth Lajos emlékére

a ficfák árnyából
kitörtek az álmok
páramászó dérzöld
hajnalok

dörrent a szív
megint
megint
vizek tükrén
egek álmok
mélyükön
nem gyöngy pörög
– hitzöld –
több a hazárfájtól
hétszeresen

ha Szürtétől jöttek
a felhők
a dalárdakék színét
záporok zuhéja
püfölte szét

vakondok túrták
dombjaikat

de
az ég kékjéig
a föld zöldjéből
emelt
horizont

egy csíkban
botlik fehérén a Hold sárgája felé

űzzük
űzzük a gonoszt
erről a tájról
ijesszük el
feketén fájón

koszorút hoztunk pajtás
te kitoltál velünk igen

lelkünk nem fáj
bömböl

a dübörgő rög
a takaró
sunnyizöldbe
borít

Mindörökre

Eppur si mouve!

Galilei

Mégis!...

Tudjátok immár mindörökre!

Égig rakták ezt a máglyát!

Égő húsom hitemig vág!

Az az egy nem számban ég el!

Eggyé égek az egészszel!

...és leszálok

a mozgó földre...

TUDOM

NEM TUDOM,
ki kit
hagy el,
én az életet
vagy
az élet engemet.

TUDOM,
a csönd
majd
befogja
a számat

eget

anyám mezőt
eget
őrzött
apám a hitnek tetőt ácsolt
az nem ázik be
nem
soha

ISTEN IDENÉZETT

A MESTEREK

ha
    nekilátnak
hajnaltűző reggelen
    rejlik
    sejlik
    a mű
az agy tekercsein
a szó a habarcs
    a deszka
    a szög
az egek kényétől
    védő tető
    rejtelve
    felfénylik

akkor a munka
    az égről
a földre leszáll

jön
    a fohász
ha mások bántanak
    az semmi

káromkodni
csak akkor fogok

ha a szög helyett
az ujjamra csapok
    ha rámnéz

a pincébezárt
csillag ragyogása
ásni kell
le a megtartásig
erőt rakni az alapba
csak az emelhet
fel
felig falat
holnapra
megbődülhet
az ég
március kulcsával
nyissa ki házát
a hit

egyszer

ha én
egyszer
örökbe öltözök
nyakkendőm
a vándor szélnek adom
a zöld
zöldebb
lesz
a szerelem
– nem az enyém –
a csillagokig vágyik
a felsíró
élet
eljut
a tejútig

ha mozdul

ha mozdul
az ég
szívem is dörren
harangot
himbál a torony
az ék
a hit cöveke

ha felhők vonulnak
bárányszépen
keserű sárgán
a csorbóka
rám mosolyog
a zöld
a majdnem örök
a fehér után
utadra indulj
toronyíránt

Játék

Emberiség a nevem,
s villanykörte vagyok.
Atomköves parittyával
épp célbavett
két piszok kölyök.

nem maradt rám

jaj a hajnal
belém rúgott
nem maradt rám
semmi álom

azt hittem, hogy
csillag sincsen
ki szemedre
vigyázzon

megdörrent

dörrenjen megint
az ég
a derek előtt

a tarlót
bóklászó csorda
jámboran
majd hazamegy

csárdás

a körtől
a szögletig
táncoltam körbe
körbe
táncoltattak is
is
jártam a járást
járatlan úton
léptem kettőt
előre
vissza csak egyet

felhőkből készül
bömbölni a nyár

amikor...

mikor a költő hallgat
mert muszáj

barmot itat a nyár
könny szeműek a csillagok
kacérkodnak a mezők
hiába feszítik
mellüket a hegyek
nyelvünk ízének

a konyhák illata is fáj

van ki kajánul vigyorog
átmegy
a túloldalra
akkor
lelkemben felbődül
egy nóta

aki hitetlen hitemben búvik

aki barom
az ötnyelvűen is
idióta

de
az aki tudja
mit mondanék

kezet szorít

szemében az élő szó
a nyers vers
ami csak lelkemben búvik

ha a jó szó virít
rettegnek a csöndek
dideregnek
a csillagok az égen
ha a költő hallgat
abba beledöglenek
büdös nagy birodalmak

fázni

ha fázni indulok
int a nap
vihog a nyár

hamuba sült
semmimért
bódítanak lilára
az orgonák

ünnep

csattan a szárnya
az ünnepeknek
emelem magam
égi magasba
talpam alatt
hó
hó
a csonttá fagyott
termőföld
a jövő

télisapkám
megemelem
biztos
rámköszön
majd egy rokon

hamisan

hamisan játszik
most
a brácsás
hiába zöldell
a prímhegedű
toporzékol
bomlik
a csárdás
rétjét e tácnak
nem ropom én
jégbetört tánc ez
nem járom én
félre a brácsást
sutába lépni
nem tudhatok
ősz van
bámulom a csöndet
hét hegedűre
sárgából pirosba
hull az idő
a fehérbe
fütttyöm virit
halunk
meg sem tanultunk
énekelni
magunksírató énekeink

fütty

tüzet rakni
havon jégen
izzani
a fehérben

zöldet kell látni

elfelejtett
füttyeim
virítsanak
a dérben

hajnalok

várandós egek
tépett hajnalok
ki
találtad ki
a megváltást
ha egy kopott
félkrajcárom sincsen...

HÓFAL PARTJÁN

hó koronám gyöngykristálya
le nem hullik
nem hullik le
jégkarc orcám
hóvirágzik
Ó
a dűlő hófal partján
bömbölhetünk patyolatig
felsikít
a tüzek jege
szerettelek
szerettelek

Álmodni, aki tud...

Álmodni, aki tud,
áldása, ha verhet,
álmodja meg nekünk
a legszebb szerelmet.

Anyanyelvházamban
– túl nagy ez már nekem –,
drótostollak között
vész el a szerelem.

Anyanyelvházamban
bujdosni sem tudok,
óceán szakad rám,
hogya megszólalok...

Álmodni, aki tud,
áldása, ha verhet,
álmodja meg nekünk
a legszebb szerelmet.

Napkelte

Nem égő fáklya,
Nem aranykorong,
Nem is koszsárga bajuszos folt
a transzparenséken.

De
ÉGITEST.

Tűzözön hull.
Ideérve –
Lágy lehelet lesz,
S mint a
tegnapi mosoly

Szétömlik a mezőn.
Felszikkad a harmat.
De
Az ablakon zárva még a redőny.

NE TÉRJ!...

Dante, ha látnád,
elmondanád,
ily mélységet látni
nincs képzelet.

Vannak, kik hiszik,
pokolnak
elég ez is.

Ők a somfordaság
sanda papjai,
ringatnak
kínzót,
gyilkost,
rablót,
balga hitben

ha
megtér,
Isten angyalai
MAJD
az égbe emelik.

Ha bűnbe térsz
várnak
a pokol bugyrai

jog

volt joga
verni
baromnak az épeszűt
ki forrásvízre
készült
büdöskútra
verték
félelemben csattogó
szívét
jogát
az isten agyoncsapta
káromkodni
csak
nekem hagyott
okot
rongy emberek
akármik partján
pattog a szívem
KARÁCSONY jön
hullani fog a hó

Zápor

mikor
az isten idenézett
éjjel volt
éjtől éjebb
fájt nagyon

barom bődült
árnyam
szürkétől szürkébb
a sötétből sötétebb
vaksötét
mégvakabb
rögvak
dübörgő
szívríjjó
cikkant a villám
nem tudtam
reszketni én
nyelvem
akit imádok
emelem szóra
a jóság előtt

dörömpöl
a zápor

hit

énekre vetkőztet
talpig táncba
bicegő ritmusban
rímtelen idők
rácába rángat

többet akarok
mint hogy legyenek
érettem vannak
a magasok
a hegyek

átölelnének
a nóták
de rám szólnak
bambák idióták

a hallhatatlan ég
kinevet
megsántulnak
a fütyös szelek

holnap
már
hitetlen leszek

TARTALOM

Zselicki József arca	5
URAM.....	7
TENGERIDŐ	9
Az ismeretlen katona sírjánál.....	11
Volt úgy... ..	13
Hogyne volnék... ..	15
a hang.....	16
szabadság.....	17
Ima.....	18
Ezen a napon	19
POGÁNY	20
ANTAL	21
jön	22
piros, fehér, zöld	23
farsang.....	25
VERECKE	26
a szó.....	27
kezüket.....	28
itt.....	29
Utak	30
HÍR.....	31
tengeridő.....	33
vihar	34
Nagyszombat	35

akarom.....	36
Rokonom, csillag.....	37
TEGNAPELŐTT.....	41
tegnapelőtt.....	43
nyelvtan.....	44
Mese.....	45
szerelem szerelmes.....	47
Szerelem.....	48
...most.....	49
Gyermekkor.....	50
Tavaszi.....	51
part.....	52
miattad.....	53
ne viruljon.....	54
kezem se.....	55
Átok.....	56
Ha.....	57
ne legyen.....	58
hol van.....	59
ne.....	60
ha vársz.....	61
comedia.....	62
reggel.....	63
NE SIMÍTS.....	64
Elmentél.....	65
akkor.....	66
körbetáncol.....	67
csak.....	68

Fenyegető.....	69
Téli dal.....	70
tiszta szívből.....	71

MEGINDULTAK FELÉM..... 73

Még most is.....	75
1989. március 15.	77
(Kong az este....)	78
Mondóka.....	79
Egy festő ismerősöm születésnapjára	80
születésnapomra.....	82
Megindultak.....	83
Öregség.....	84
ballada.....	85
Sírfelirat.....	86
Már megint.....	87
barátom halálára	88
Tóth Lajos emlékére.....	89
Mindörökre	91
TUDOM.....	92
eget.....	93

ISTEN IDENÉZETT..... 95

A MESTEREK	97
egyszer.....	99
ha mozdul	100
Játék.....	101
nem maradt rám	102

megdörrent.....	103
csárdás.....	104
amikor.....	105
fázni.....	107
ünnep	108
hamisan	109
fütty.....	110
hajnalok	111
HÓFAL PARTJÁN	112
Álmodni, aki tud... ..	113
Napkelte	114
NE TÉRJ!... ..	115
jog.....	116
Zápor.....	117
hit.....	118

URAM

Uram és teremtőm
nem tudom
végmondani a Miatyánkot...

megtértem

de lelkem pogány
nem tudok
megbocsájtani
az ellenünk vétkezőknek

ISBN 978-615-5757-23-5

9 786155 757235